

NYT FRA BRYGGERIFORENINGEN

NOVEMBER 2009

Svenskerne kommer

Den svenske alkoholpolitik med høje afgifter og statsmonopol har en række uønskede konsekvenser. Det er konklusionen i en ny rapport, udarbejdet af HUI, det svenske Handels Utrædningsinstitut.

Formålet med de høje svenske alkoholafgifter er at begrænse forbruget. Men effekten er, at svenskerne i stedet køber en stor mængde øl, vin og spiritus i udlandet. Eller også fremstiller de det selv! I ethvert velassorteret svensk supermarked kan man finde hylde der bugner med whisky-, rom, cognac og andre essenser. Alene på www.vinkälleren.net kan man finde 8 forskellige whisky essenser, som formentlig ikke alle sammen skal bruges til fremstilling af kage – eller sovs!

Modsat effekt

I løbet af de sidste 15 år er det svenske alkoholforbrug steget med næsten 30 procent. Samtidig udgør egenimport og smuglervarer i dag 30 procent af svenskerne forbrug af øl med mere end 3,5 procent alkoholstyrke. Og svenskerne drikker stærkere øl end tidligere. I 1994 udgjorde øl med mindre end 3,5 procent alkoholstyrke 64 procent af markedet. Det tal er nu nede på 33 procent. Samtidig er vores naboer bekymrede over omfanget af salget af illegal alkohol til den svenske ungdom. Et salg, der for en stor dels vedkommende, styres af personer, der i forvejen har volds-, våben eller narkodomme.

Hele 26 procent af svenskernes samlede alkoholforbrug udgøres af egenimport, smugling og hjemmebrændt sprit! Når de medregnes, er svenskernes forbrug af ren alkohol på knap 10 liter om året i stedet for de officielle 7. Myndigheder har således mistet kontrollen med en meget stor del af handelen med alkohol.

FORSÆTTES PÅ SIDE 4

Bryggeriernes samfundsbidrag

Alene i 2008 bidrog de danske bryggerier med 14,5 milliarder kroner til den danske velfærdsstat, og bryggerierne havde 3850 ansatte. I alt 29.000 danskere har et job, der er relateret til ølproduktion.

Side 13

Øl er godt

Jo mere alkohol mænd indtager, jo mindre er risikoen tilsyneladende for at få løse tænder. Det tyder et nyt dansk studie i hvert fald på. Samtidig viser forskning, at øl kan give stærkere knogler.

Side 7

Bryggerier udrydder vandmangel

Frivillige fra Bryggeriforeningen delte 50.000 krus vand ud på Roskilde Festival 2009. Foreningen slog også et slag for en god alkoholkultur på Skanderborg Festival.

Side 8

Fri os for "den svenske model"

LEDER, SIDE 2

LEDER

Fri os for "den svenske model"

Vort svenske broderfolk har EU-formandskabet i disse måneder: - Så er det jo i trygge hænder, vil nogle sikkert hævde. Desværre nej. Svenskerne har mange dyder, men de er også indehavere af Europas måske mest gammeldags alkoholpolitik. Og de er så stolte af den, at de mener, den skal udbredes til resten af verden. "Den svenske model" er en cocktail af svimlende høje afgifter og statskontrollerede alkoholbutikker, der giver mindelser om Østeuropa før murens fald.

- Jamen det virker, siger svenskerne og henviser til alkoholforbruget per indbygger, som er forholdsvis lavt i forhold til gennemsnittet i Europa.

Problemet er, at de officielle tal langt fra stemmer overens med virkeligheden.

Problemet er, at de officielle tal langt fra stemmer overens med virkeligheden.

Svenskerne beregner forbruget ud fra det registrerede salg i Systembolaget samt på restauranter og caféer. En ny undersøgelse fra det Svenske Handelsutredningsinstitut viser imidlertid, at alkohol solgt i Systembolaget kun udgør 57 % af svenskernes samlede alkoholforbrug. Dertil kommer de 10 % af det registrerede salg, der foregår på cafeer og restauranter.

Resten af svenskernes forbrug udgøres af egen import, smugling og hjemmebrændt sprit! Når det regnes med, så er svenskernes forbrug af ren alkohol på knap 10 liter om året i stedet for de officielle 7 liter. Myndighederne har således mistet kontrollen med en meget stor del af den svenske handel med alkohol.

Det kan man selvfølgelig vælge at gøre sig lystig over, hvis bare ikke konsekvenserne var så alvorlige. For nylig viste en anden svensk undersøgelse, at over halvdelen af den svenske ungdom mellem 16 og 19 år synes, det er let eller meget let at købe alkohol illegalt. Forbuddet mod salg af alkohol til personer under 20 år medfører, at man tvinger de unge ud på et illegalt marked, som styres af hårdkogte kriminelle, og hvor dagens tilbud ikke bare er Pripps Blå men også narkotika. Den samme undersøgelse viser, at ud af 884 personer, der fik domme for at smugle alkohol i perioden 2002-2007, havde 34 % domme for andre typer af kriminalitet. 31 personer havde i forvejen narkodomme. 30 personer havde våben-domme og 45 havde voldsdomme!

En ting er, at svenskerne har valgt at indrette et folkehjem, hvor staten har et meget stort ord at skulle have sagt. Men når de forsøger at eksportere modellen med baggrund i halve sandheder, er der grund til at råbe vagt i gevær. Derfor bærer dette nummer af Nyt fra Bryggeriforeningen overskriften "Svenskerne kommer". Her sætter vi fokus på konsekvenserne af den svenske alkoholpolitik.

Niels Hald

Direktør i Bryggeriforeningen

Svenskernes hævn

De kunne ikke slå os i fodbold. Måske kan de få revanche gennem alkoholpolitikken? Svenskerne kæmper i hvert fald en indædt kamp for at præge både den europæiske og verdenspolitiske dagsorden, når det gælder alkohol. Svenskerne har understreget, at en af topprioriteterne under det svenske EU-formandskab, som løber frem til årsskiftet, er at få sat alkohol og alkoholrelaterede skader højt på dagsordenen. Svenskerne vil især sætte fokus på markedsføring af alkohol, grænsehandel, alkohol og graviditet samt alkohol og ældre.

Luxemburg og var med til at skabe grundlaget for nedsættelsen af EU Alcohol and Health Forum i 2006. Hun bakkes op af minister for folkesundhed og ældrepleje, kristendemokraten Maria Larsson, som for nylig på en EU-ekspertkonference i Stockholm understregede, at:

- Der er sket meget siden 2006. Næsten alle medlemslandene har nu en nedskreven alkoholpolitik. Mere end halvdelen af landene har en grænse for

På trods af høje priser og afgifter er det svenske alkoholforbrug steget med 30 procent de sidste 15 år. Alligevel mener svenskerne, at prispolitik er et effektivt middel i kampen for at reducere alkoholrelaterede skader. Samtidig anbefaler svenskerne, at EU skal "tage yderligere skridt" for at beskytte unge mennesker mod reklamer for alkohol.

Stærke kvinder

Svenskernes felttog ledes af to stærke kvinder. Seniorrådgiver i det svenske sundhedsministerium, Maria Renström, har årelang erfaring med alkoholpolitik og var en af hovedkræfterne under det forrige svenske EU-formandskab i 2001. Siden arbejdede hun i

salg og servering af alkohol på 18 år. Næsten alle landene har gennemført kampagner mod spirituskørsel. Ifølge Maria Renström har svenskerne ikke planer om en egentlig harmonisering af alkoholpolitikken i Europa:

- Intentionen er at bygge på konsensus, at udveksle best practice og at udvikle en fælles base af viden på området, udtalte hun for nylig til EurActive.com.

- Harmonisering eller ej. Fakta er, at svenskerne lægger op til vedtagelsen af en resolution, der opfordrer til afgiftsforhøjelser, forbud og restriktioner som dem, der gælder i Sverige, når EU's sundhedsministre mødes den 30. november, siger Bryggerforeningens direktør, Niels Hald.

Minister for folkesundhed
Maria Larsson

TEMA "SVENSKERNE KOMMER"

Svenskerne kommer

FORTSAT FRA FORSIDEN

Selvom det svenske alkoholforbrug er en del større, end det fremgår af de officielle tal, så kan dette øjensynligt ikke spores på svenskernes helbredstilstand. I en undersøgelse fra 1995 – forud for Sveriges optagelse i EU – forudså svenske forskere, at en forøgelse af alkohol forbruget på en liter pr. indbygger ville betyde en vækst på 10 % i dødeligheden som følge af alkoholrelaterede skader. Hvis dette skulle holde stik, skulle antallet af alkoholrelaterede dødsfald være steget med 20 % siden 1995. Dette er så langt fra tilfældet. Ifølge de svenske sundhedsmyndigheder er udviklingen i tallet flad!

- Det er en interessant iagttagelse. Vores hjemlige Forebyggelseskommission har søgt at forklare forskellen i middellevetiden mellem svenskere og danskere (svenskerne lever i gennemsnit tre år længere) med at danskerne - udover at ryge mere - også drikker mere end svenskerne. Nu viser det sig, at svenskerne drikker en del mere, end det fremgår af de officielle tal. Men samtidig viser tallene, at det forøgede indtag af alkohol, ikke har forøget antallet af alkoholrelaterede dødsfald. Med andre ord. Forskellen i middellevetiden mellem Sverige og Danmark skal søges et andet sted end i alkoholforbruget, siger direktør i Bryggeriforeningen, Niels Hald.

Statskontrol undergraver moralen

Næsten halvdelen af svenskerne synes, at det er ok at købe alkohol illegalt. Det fremgår af en undersøgelse fra det svenske Handels Utredningsinstitut, som har spurgt et repræsentativt udvalg af borgerne om deres syn på Systembolaget, grænsehandel og illegal alkohol.

Ifølge rapporten véd en fjerdedel af svenskerne, hvor man kan købe illegal alkohol. 55 % kender nogen, der har gjort det, og 57 % mener, at det er helt almindeligt at købe alkohol andre steder end i Systembolaget, der ellers har monopol på handelen med øl, vin og spiritus. 55 % forklarer, at de køber alkohol enten illegalt eller i udlandet, når der skal købes ind til festlige lejligheder. Og 10 procent af svenskerne svarer, at de aldrig køber alkohol på Systembolaget. Det lyder måske ikke af så meget. Men tallet sættes i relief af, at det er rensset for personer, der aldrig køber eller drikker alkohol!

De 10 procent køber og drikker altså alkohol. De køber det bare ikke i Systembolaget!

Fakta om svenskerne og illegal alkohol:

- 57 % mener, at det er helt almindeligt at købe alkohol andre steder end i Systembolaget
- 55 % kender nogen, der har købt illegal alkohol
- 50 % synes det er ok at købe alkohol illegalt
- 25 % véd, hvor man kan købe alkohol illegalt.
- 20 % har købt illegal alkohol indenfor det sidste år
- 10 % køber aldrig alkohol i Systembolaget - de køber det andre steder

Narko, våben og vold

De svenske 16-19-årige drikker i gennemsnit 83 dåser øl, 2,5 flasker vin og tre flasker ulovligt indsmuglet spiritus om året. Det fremgår af den svenske analyse "Smuggling av alkohol til Sverige 2002-2007.

40 % af de unge, der har købt indsmuglet alkohol, oplyser, at det er købt i en lejlighed, garage eller andet privat lokale. Lige så mange har købt via et telefonnummer til nogen som leverer, og 10 % har købt ulovligt i kiosker eller lignende.

Den samme undersøgelse viser, at ud af 884 per-

soner, der fik domme for at smugle alkohol i perioden 2002-2007, havde 34 % domme for andre typer af kriminalitet. 31 personer havde i forvejen narkodomme. 30 personer havde våbendomme og 45 havde voldsdomme!

- Svenskernes aldersgrænse på 20 år for køb af alkohol har spillet fallit. De danske politikere skal tænke sig godt om. Vi risikerer svenske tilstande, hvor vi skubber de unge ud på et illegalt marked, med skruppelløse kriminelle bag disken, siger Niels Hald.

Dåser i uretfærdig hovedrolle

Tomme dåser bliver ofte nævnt som en af de første ting, når talen falder på affald, der bliver smidt i naturen. Fakta er imidlertid, at dåser kun tegner sig for en meget lille del af det affald, der bliver efterladt.

Ved Danmarks Naturfredningsforenings årlige landsindsamling i 2009 blev der indsamlet 170 tons affald. Dåser udgjorde 2,4 tons eller det, der svarer til 1,4 % af den samlede mængde affald, målt på vægt.

- Jeg vil ikke forklejne problemet med dåser, der bliver smidt i naturen. Men i betragtning af dåsernes andel af den samlede affaldsmængde, så synes jeg, man må konstatere, at de får rigelig opmærksomhed, siger Bryggeriforeningens direktør Niels Hald.

Han påpeger samtidig, at det ser ud som om forbrugerne er blevet mere opmærksomme på ikke at dumpe dåserne i naturen. Ved landsindsamlingen i

2009 indsamlede de frivillige fra Danmarks Naturfredningsforening 148.600 dåser - et fald på 6000 dåser fra året før.

Bryggerierne arbejder hårdt på, at dåserne ikke skal ende som affald. De skal indsamles og genanvendes. Derfor har branchen været med til at udvikle et effektivt pant- og retursystem. Alene i 2008 blev der indsamlet cirka 290 millioner dåser.

- Man kan undre sig over, at der ikke er den samme opmærksomhed omkring fx cigaretskodder og pizzabakker. Hvorfor skyde på en branche, der faktisk indsamler og genanvender 93 % af sin emballage og som derudover bidrager til samfundet med emballageafgifter, spørger Niels Hald.

MILJØ

Skrald i skoven

I skovens dybe stille ro... flyder det med skrald! En ny kvalitativ undersøgelse foretaget af Hold Danmark Rent viser, at 95 % af de adspurgte skovejere oplever problemer med affald i skovene. Over halvdelen mener oven i købet, at problemet er stigende.

Fastfood den største synder

Både hos Skovforeningen, som repræsenterer de private og kommunale skovejere, samt hos Skov- og Naturstyrelsen, som står for de statsejede skove,

nikker man genkendende til rapportens resultater. Skovejere har nemlig gennem de seneste årtier givet udtryk for stadigt stigende problemer med affald.

Det er især mademballage, i form af for eksempel pizza- og burgerbakker, samt efterladte dåser, som skovejere kæmper med. Men også større aflæsninger af blandt andet plast, metal, have- og byggeaffald ses i stigende omfang.

Skyd skraldet

Hold Danmark Rent sætter nu fokus på problemerne med affald, der bliver smidt i skoven. Derfor opfordrer foreningen alle til at tage kameraet under armen, gå en tur ud i den smukke efterårsskov og "skyde skraldet".

- Ideen med fotokonkurrencen er at åbne øjnene op for, hvor meget affald, der faktisk ligger rundt omkring. Dermed får vi måske folk til at tænke sig om en ekstra gang, inden de smider noget fra sig. Så er vi nået et stort skridt på vejen, siger Anne Holm Hansen, direktør i Hold Danmark Rent. Sender man

billederne ind til Hold Danmark Rent, er der mulighed for at vinde blandt andet et hotelophold på Comwell. Læs mere om konkurrencen på www.holddanmarkrent.dk

Bryggeriforeningen er en af medstifterne af Hold Danmark Rent, som er et forpligtende partnerskab mellem virksomheder, organisationer og det offentlige Danmark. Hold Danmark Rent arbejder for at ændre danskernes holdninger og adfærd med henblik på at mindske mængden af henkastet affald.

Alkohol kan beskytte mod paradentose

Jo mere alkohol mænd indtager, jo mindre er risikoen tilsyneladende for at få løse tænder. Det tyder et nyt dansk studie i hvert fald på. Det skrev tandlægeforeningen i en pressemeddelelse fra marts, som efterfølgende blev refereret i en lang række danske medier.

Danske forskere har undersøgt 1.600 personer mellem 20 og 95 år. Alle fik foretaget en tandundersøgelse, hvor de blandt andet fik målt, hvor godt deres tænder sad fast. Desuden blev data om deltagernes alkoholindtag indsamlet via spørgeskema. Alt tyder på en sammenhæng mellem indtaget af alkohol samt tændernes fæste. Studiets opbygning har imidlertid visse begrænsninger, og de fundne sammenhænge bør således tolkes med forbehold.

Alligevel overrasker sammenhængen forskerne bag undersøgelsen, da den går imod tidligere studiers konklusioner:

- Vi havde forventet en sammenhæng mellem alkohol og tab af tandfæste, men på modsat vis. Tidligere studier har vist, at alkohol var blandt risikofaktorerne for paradentose. Dette studie tyder imidlertid på det modsatte. Faktisk fandt vi de stærkeste resultater hos mænd, der indtog mere end 21 genstande om ugen, fortæller tandlæge og ph.d.-studerende Johanne Kongstad fra Tandlægeskolen i København.

Den stærke sammenhæng mellem alkohol og paradentose viste sig kun hos de mandlige deltagere i undersøgelsen. For kvinder var sammenhængen mere usikker.

Kvinder og knogleskørhed

Kvinder bør drikke øl. I hvert fald hvis de vil nedbringe risikoen for at blive ramt af knogleskørhed, der oftere rammer kvinder end mænd. Det fremgår af en artikel i MetroXpress den 14. august 2009.

Et forskerhold på universitetet i Extremadura i Spanien undersøgte 1.700 kvinders drikkevaner. I forbindelse med undersøgelsen fik kvinderne ultrascannet deres hænder. Knoglerne i de øldrikkende kvinders hænder var gennemsnitligt væsentlig stærkere end deres medsøstres.

Ifølge lægen Juan D. Pedrera-Zamorano, der stod for undersøgelsen, er forklaringen simpel.

Silicium er vigtigt for knoglerne. Og i den vestlige del af verden er øl en af de vigtigste kilder til dette stof.

Knogleskørhed rammer oftest kvinder efter overgangsalderen.

- Tilstrækkelig indtagelse af silicium gennem kosten ser ud til at have betydning for optimal forebyggelse af knogleskørhed. Indtaget af silicium er positivt forbundet med knoglemineraltæthed. En øl indeholder cirka 7 mg silicium. Det er cirka 5-8 gange mere pr. genstand end i vin, siger fødevarerchef i Bryggerforeningen Mariane Furbo.

Hvis man drikker for meget øl, overskygges de gavnlige effekter, dog hurtigt af de skadelige. Hvis man ikke drikker alkohol, skulle alkoholfri øl have samme virkning på knoglerne.

UNGE & ALKOHOL

Roskilde Festival 09 med god vand - og alkoholkultur

Bryggeriforeningen stod bag initiativet, da 25 frivillige unge delte 50.000 krus vand ud til gæsterne på årets Roskilde Festival. Formålet var at sikre, at festivalgæsterne ikke dehydrerede. Samtidig var vandet med til at forhindre, at gæsterne drak sig helt i hegned og i stedet kunne nyde den fede musik.

- At vi kan give andre unge på festivalen vand og på den måde komme i snak med dem om en fornuftig alkoholkultur, er bare så meget federe end alle de der løftede pegefingre, siger Claus fra ungeholdet.

Flere dages fest og farver under en bagende juli sol er en cocktail, der kan få folk til at dehydrere, så der var god grund til at minde de unge om en fornuftig alkoholkultur og at drikke noget vand.

- Festivalen danner rammer for så mange fantastiske oplevelser – de unge skal bare huske at tænke sig om. Det er det vi forsøger at bidrage til, siger kampagnechef Mikael Kelk, Bryggeriforeningen.

Vi skal ikke skræmme men bidrage

Skræmmekampagner og løftede pegefingre flytter ikke det store hos de unge - tværtimod. Derfor bidrager kampagnen positivt til festen og giver de unge noget, de kan bruge - vand. Når opmærksomheden er fanget, er der til gengæld mulighed for en positiv dialog.

De 25 unge vandbærere og budbringere var på teltpladsen og på festivalpladsen med mobile vandvogne. Gæsterne kunne se budskaberne på festivalens storskærme eller i det officielle festivalblad, som udkom i 165.000 eksemplarer. Derudover kunne de unge deltage i en sms-konkurrence om en guidet tur back-stage, og på www.erduklar.com lå en masse information om fornuftig alkoholkultur og vand.

Et oplagt sted for kampagner

Roskilde Festival er et sted, hvor unge hører musik, drikker øl og skejer lidt mere ud end normalt. For mange er festivalen den uge om året, hvor ventilen bliver åbnet og man afreagerer for bagefter at vende tilbage til normalen. Det bakker Bryggeriforeningen op om.

Roskilde Festival er en fantastisk kulturbegivenhed og et oplagt sted at arbejde for en fornuftig alkoholkultur. Det er baggrunden for kampagnen, som er et samarbejde mellem festivalens hovedsponsor Tuborg, Roskilde Festival og Bryggeriforeningen.

- Vi er glade for samarbejdet med Bryggeriforeningen, som vi håber på at kunne fortsætte og udvide, siger direktør for Roskilde Festival, Henrik Rasmussen.

Unge på festivaler: Giv os forbyggende kampagner

Unge på Roskilde og Skanderborg Festival efter-spørger flere forebyggende initiativer, viser ny undersøgelse blandt de 16 til 30-årige, foretaget af forsker Johanne Korsdal Sørensen. Hun konkluderer dog samtidig, at kommunikation af forbud skyder forbi målet. Undersøgelsen viser, at de unge synes, det er i orden at give den ekstra gas, feste og drikke alkohol på festivalerne – bare man ikke mister kontrollen eller tager adfærden med hjem.

Læs mere om undersøgelsen og andre forskningsresultater fra ind- og udland på Bryggeriforeningens hjemmeside til forældre til unge: www.klarsnak.com.

3000 skønne ambassadører på skanderborg festival

Der var nul kys til fulde fyre på årets Skanderborg Festival – i hvert fald ikke, hvis det stod til SSP Skanderborg, Bryggeriforeningen – og så lige 3000 piger! Skanderborg kommunes SSP afdeling og Bryggeriforeningen stod i år for en kampagne på

festivalen om fornuftig alkoholkultur, og den blev godt modtaget af de unge:

- I er for "syg nice" og vi er stolte over at være valgt som ambassadører, lød nogle af tilbagemeldingerne fra de unge.

Fortsættes >>

UNGE & ALKOHOL

3000 skønne ambassadører på skanderborg festival

Fortsat fra side 9

De kommentarer er vi selvfølgelig glade for. Men vi er især stolte over, at hele 3000 piger på indvilgede i at være ambassadører for den smukke stemning og en fornuftig alkoholkultur, siger kampagnechef Mikael Kelk fra Bryggeriforeningen.

Pige-ambassadørerne bar alle et badge med det tydelige budskab: "Nul kys til stive tosser" og en henvisning til hjemmesiden www.erduklar.com, hvor de unge kan klikke sig klogere på en fornuftig alkoholkultur.

Nul kys til stive tosser

SSP var til stede med voksne professionelle under hele festivalen. I deres telt tog et korps af forebyggende medarbejdere hånd om unge, der trængte til "en puster". I år var der særligt fokus på unge og alkohol. De var bevæbnede med materiale om alkohol og talte med de unge, inden de kunne udnævnes til ambassadører og selv medvirke til, at deres venner ikke fik for meget alkohol.

Pigerne har indflydelse på drengene

Drengene drikker generelt mere end piger, så det var dem der var i sigtekornet. For at få drengene til at lytte, måtte der tages hårde midler i brug... nemlig pigerne.

- Vi ved at pigerne har stor indflydelse på drengenes alkoholadfærd og mente derfor, at signalet fra pigerne ville få drengene til at moderere indtaget af alkohol, så drengene kunne få en masse kys, og alle fik en smuk fest på Skanderborg, fortæller Benny Husted fra SSP- Skanderborg.

Hvor piger er, kommer drenge til

Som belønning til ambassadørerne var der fri slik og vand i SSP teltet, hvor de unge kunne slå sig ned og tage en slapper i de store bløde sofaer. De mange piger var en naturlig magnet for drengene, som også pludselig fandt vej til sofaerne. Det var SSP'erne ikke sene til at udnytte, og hurtigt var der gang i snakken om, hvad der skal til for at have en sjov festival, hvor meget man drikker, hvad man drikker, spritkørsel etc. De mange positive tilbagemeldinger fra de unge, var ikke til at tage fejl af. De sætter pris på, at voksne tager hånd om dem og hjælper med at sætte rammer for en fornuftig alkoholkultur.

Forskel på øl og hård spiritus

Regeringen er i øjeblikket ved at lægge sidste hånd på et forslag til en ændring af salgsaldersgrænsen for alkohol i butikkerne. Planen er, at de unge først skal kunne købe spiritus, når de er fyldt 18 år. Til gengæld må de stadig købe øl.

- Vi mener, at den nuværende salgsaldersgrænse er fornuftig og i god tråd med virkeligheden. Det er naivt at tro, at unge ikke prøver at drikke alkohol, inden de er 18 år. Men samtidig mener vi, at det giver god mening at skelne mellem øl og spiritus og dermed mellem drikkevarer med høj og lav alkoholprocent. Øl har et lavt indhold af alkohol og er et godt gammelt, dansk kulturprodukt. Vi synes, det er bedre at starte med en øl end med hård spiritus, når de unge skal introduceres til alkohol, siger Bryggeriforeningens direktør Niels Hald.

Der har været meget fokus på alkohol og unge i den seneste tid og dermed også et pres på politikerne for

at "gøre noget", selvom den nuværende salgsaldersgrænse på 16 år, der blev indført for nogle år siden, er realistisk og virker. Salgsaldersgrænsen har rent faktisk medført, at unge debuterer senere end for blot få år siden og at de drikker mindre.

- Vi har hele tiden bakket op om den nuværende salgsaldersgrænse. Den har betydet, at der er kommet mere fokus på emnet unge og alkohol. Det ser ud som om, forældrene er blevet bedre til at tage en alvorlig snak med de unge og sætte grænser for deres forbrug. Analyser viser jo samtidig, at de unge selv efterlyser klare grænser og regler. Samtidig er det vores opfattelse, at myndighederne bør fokusere meget mere på at sikre, at salgsaldersgrænserne i butikkerne og for den sags skyld også på cafeer, diskoteker og værtshuse rent faktisk bliver håndhævet. Ellers giver reglerne ingen mening, siger Niels Hald.

Katalog over CSR aktiviteter

Bryggerier og læskedrikproducenter tager ansvar - både når det gælder kunder, miljø og medarbejdere. I et nyt katalog kan interesserede få et overblik over alle de aktiviteter og initiativer, branchen tager for at leve op til de krav, samfundet stiller til moderne virksomheder. Medlemmerne af Bryggeriforeningen har igennem en årrække arbejdet på at integrere sociale og miljømæssige hensyn i de forretningsmæssige aktiviteter. Ansvar kommer til udtryk i aktiviteter hos de enkelte bryggerier og læskedrikproducenter men også i tiltag, der gennemføres via medlemskabet af Bryggeriforeningen. Bryggeriforeningens

CSR katalog beskriver de aktiviteter, bryggerier og læskedrikproducenter er fælles om. Kataloget omfatter aktiviteter inden for områder, der overordnet kan opdeles i hensynet over for forbrugerne, hensynet til klima, miljø og naturressourcer og hensynet til medarbejderne. Sidste afsnit beskriver bryggeriernes internationale CSR aktiviteter.

BRYGGERIFORENINGEN

Medlem nr. 42:
Brøggeriet Sønderborg

Brygcafeen Brøggeriet i Sønderborg har eksisteret i to år. I september i år blev det overtaget af restauratør Allan Jylov og Sønderborg Korn. Brygmester er Torsten Hansen fra Flensborg, der har uddannet sig som brygmester og malter i Sydtykland.

Brøggeriet sælger udelukkende øl fra fad og har ikke planer om andet. Der er budgetteret med en produktion på 600 hektoliter om året, som sælges i restauranten. Det er dog også muligt at købe 5 liters fustager.

Med Brøggeriet Sønderborgs optagelse har Bryggeriforeningen nu i alt 42 medlemmer.

- For mig er det en selvfølge, at man er medlem af brancheforeningen, når man driver et bryggeri. Vi er stærkere sammen, og vi vil gerne være med til at præge debatten og have en stemme - både her i Sønderborg og på landsplan, siger Alan Jylov.

Brøggeriet producerer 12 forskellige øl, der spænder fra klassiske lyse og mørke øl til diverse specialiteter.

- Vi har en tæt kontakt til vores gæster, og bruger feedback fra dem til hele tiden at justere vores produktion. Det levner også mulighed for at eksperimentere med ingredienser og øltyper, siger Allan Jylov.

Brøggeriet ligger på rådhusortet i Sønderborg i historiske og smukke omgivelser.

I samarbejde med Sønderborg Slot har Brøggeriet valgt historiske personligheder og begivenheder som navne til de håndbryggede øl, der bærer titler som 1864, Hertuginde Anna, Christian II og Løjtnant Castenschiold.

Priser til dansk kildevand for design

Danish Bottling Company (DBC) og deres produkt Nornir Water, løb med to såkaldte "Beverage Innovation Awards" på fagmessen Drinktec i München.

DBC vandt i kategorierne "Best Design in PET" og "Best New Packaged Water" for næsten af 340 produkter fra 40 forskellige lande.

Ifølge dommerne sætter Nornir Water nye standarder for æstetisk og funktionelt design, og samtidig er

det lykkedes Nornir Water, at overføre glassets elegance og eksklusivitet til PET-flasker.

Nornir Water er løntapperiet DBCs første eget brand. Vandet vil fremover være at finde på restauranter, hoteller, barer mv. og lanceres i tre forskellige varianter, i første omgang tappet på 0,75 l. flasker. Flere størrelser er undervejs.

Bryggeriernes samfundsbidrag: 14,5 milliarder kroner

Alene i 2008 bidrog de danske bryggerier med 14,5 milliarder kroner til den danske velfærdsstat. Det astronomiske beløb fremkommer, når man lægger værdiforædling og skatter sammen. Værdiforædlingen omfatter forarbejdning, produktion, cafeer og restauranter, leverandørleddet og detailhandel. Skatterne indeholder ølafgifter, moms, virksomheds- og personskatter samt emballageafgift. Oveni kommer de 230 millioner kroner, som bryggerierne i 2008 bidrog med til kunst, kultur og almennyttige formål.

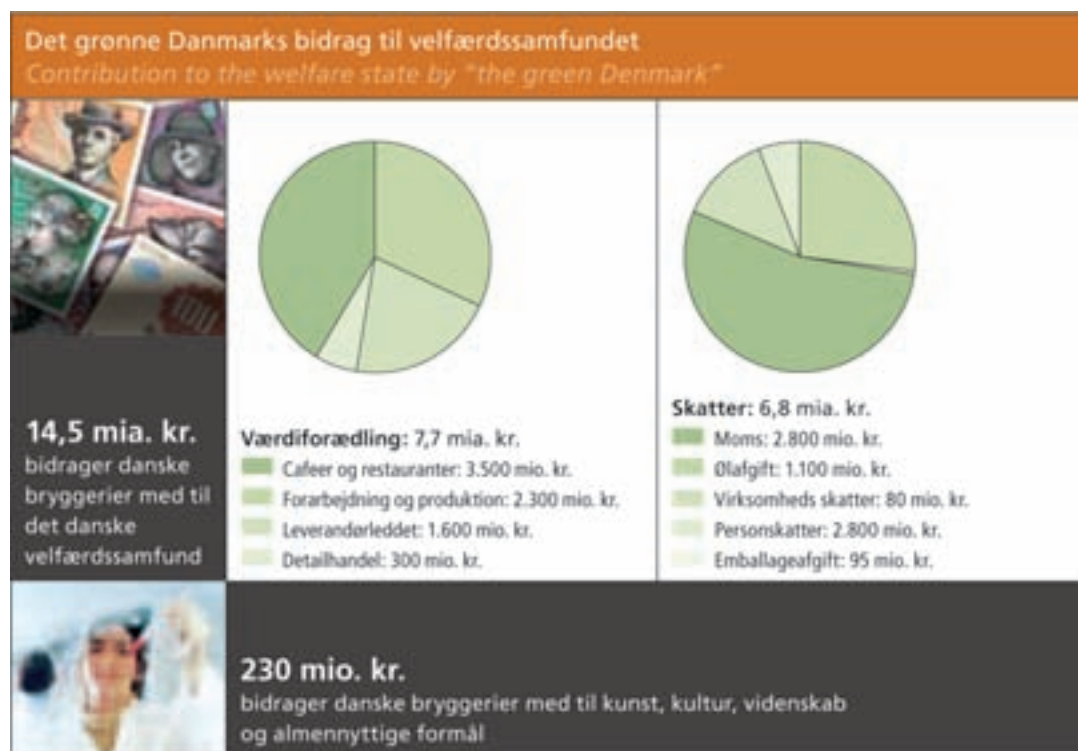
I 2008 beskæftigede de danske bryggerier i alt 3850 mand. Men samlet set beskæftigede ølverdenen 29.000 personer i Danmark. Hvert job på et bryggeri skaber nemlig 7 andre jobs i Danmark: Et job i leverandørleddet indenfor særligt landbrug, emballage og kommunikation, et halvt job i detailhandelen og 5½ job på cafeer og restauranter.

Hvis man tager en tur i helikopteren og ser på de europæiske bryggerier, så bidrager de samlet med i alt 871 milliarder kroner til de europæiske velfærdssamfund. Næsten 2,5 millioner europæeres beskæftigelse er forbundet med øl, heraf er 150.000 direkte beskæftiget på et bryggeri.

50.000 arbejdspladser på verdensplan

Og ser man på de danske bryggeriers samlede antal ansatte på verdensplan, så er tallet nu oppe på 50.000 mand, hvilket selvfølgelig især skyldes Carlsbergs internationale vækst.

Tal fra Bryggeriforeningen 2009 for henholdsvis øl og læskedrikke 2009 indeholder et væld af statistik og data. De kan læses eller downloades fra: www.bryggeriforeningen.dk

ØLFESTIVAL

Debuterende dråber i Esbjerg

Musikhuset ved Esbjerg Havn dannede i slutningen af oktober rammen om Danske Ølentusiasters Ølfestival i Esbjerg. Flere bryghus-debutanter havde meldt sig på banen.

- De næste tre dage drejer sig om den gode smag i festligt lag, sagde formanden for Esbjerg Kommunes Kultur- og Fritidsforvaltning Knud Jager Andersen, da han åbnede festivalen. Og den gode smag bød sig da også til hos de 50 udstillere.

Debutanter

Særligt bemærkelsesværdigt var det, at der var flere i festivalsammenhæng nye bryggerier og bryghuse repræsenteret ved dette års festival. Værtsbyen kunne byde på Esbjerg Mikrobryg, der blandt andet åbnede hannerne for nyheden Esbjerg Blond – et overgæret bryg på 5,5 % efter belgiske foreskrifter. Derudover debuterede Ribe Bryghus, Aakjærs, Jelling Bryggeri, Kolding Bryglaug samt øloasen You'll never Walk alone. Som noget nyt kunne man også smage øl fra Ugelris Gårdbryggeri og Gundestrup Mejeri og Bryghus, samt øl fra de genopståede bryghuse Raasted og Fanø Bryghus – sidstnævnte nu under Nørrebro Bryghus.

Hvor godtfolk er...

De nye bryghuse blev vel modtaget og befandt sig i godt selskab med flere veteraner som fx Carlsberg, Refsvindinge og Vestfyen samt Nørrebro Bryghus og Indslev Bryggeri. Veteranerne havde også flere nyheder at byde ind med. Især julebryggene var i fokus.

Pas på ryggen – ny hjemmeside

Projektet 'Pas på ryggen, når du bær' på bryggen' skal forbedre arbejdsmiljøet på bryggerierne.

Projektet omfatter blandt andet en superbrugeruddannelse, hvor udvalgte ølkuske gennemgår et forløb, så de kan lære deres kollegaer at undgå forkerte løft, så de kan lære deres kollegaer at undgå forkerte løft. Superbrugeruddannelsen understøttes af korte film, der viser hvordan en række funktioner udføres korrekt og hvad der sker, når man løfter forkert. De første film kan nu ses på hjemmesiden:

www.brygryg.dk

Energidrikke snart i butikkerne

Fødevarestyrelsen har nu afsendt de første godkendelser af energidrikke med højt koffeinindhold til de virksomheder, der har søgt om tilladelse. Markedet forventes at udvikle sig hurtigt. Da Red Bull tidligere i år kom til Norge, voksede markedet for energidrikke med cirka 200 %. Og i Sverige er salget på nuværende tidspunkt 25 % højere end i 2008.

- Vi noterer os, at Fødevarestyrelsen har givet tilladelse til salg og markedsføring af en række konkrete produkter. Det er positivt, at danske bryggerier og tapperier nu får de samme konkurrencemuligheder som deres udenlandske konkurrenter, siger Bryggeriforeningens direktør, Niels Hald.

Han understreger, at Bryggeriforeningens medlemmer som altid vil følge Fødevarestyrelsens regler, og at markedsføringen ikke vil blive rettet mod børn og unge

I forbindelse med meddelelsen om, at der nu bliver åbnet op for salget i Danmark, har repræsentanter for Fødevarestyrelsen understreget, at koffeinindholdet i en

dåse energidrik svarer til et krus ikke særlig stærk kaffe. - Derfor har vi også undret os over, at de danske myndigheder længe har haft en anderledes holdning til denne produktkategori end i for eksempel Sverige, siger Niels Hald.

Bryggeriforeningen

Faxehus
Gamle Carlsberg Vej 16
2500 Valby

Telefon 72 16 24 24
www.bryggeriforeningen.dk

NYT FRA DET DANSKE ØLAKADEMI

Hjertensfryd kåret til bedste juleøl

Gæsterne på Ølfestivalen i Esbjerg har allerede kåret "Årets danske Julebryg". 63 øl deltog i konkurrencen. Warwik Bryghus i Varde løb med titlen for "Hjertensfryd" - en overgæret, belgisk inspireret juleøl brygget på pilsner-, münchen- og chokolademalt, Muscovado-sukker samt Saaz- og Cascadehumle, krydret med nelliker, appelsin og svesker. Vinderøllet har navn efter Karen Hjertensfryd, der var hele Vardes lirekassekone, indtil hun døde i 2005

Fadlagrede finurligheder

Chefbrygger Shaun E. Hill, Nørrebro Bryghus er manden bag Nørrebro Bryghus' seneste satsning. Øl lagret på fade. Projektet har været 1½ år undervejs, og fadene til lagringen er hentet forskellige steder i verden. Øllet tager smag fra fadene og tidligere lagringer af for eksempel Tempranillo og Merlot vin, Bourbon og Cognac. For at give yderlig kompleksitet har nogle af bryggene fået tilsat vildgær og mælkesyrebakterier. Bryggeridirektør Anders Kissmeyer er ikke bange for at tage munden fuld. Han mener, at øllet har verdensklasse - top verdensklasse.

Øl med en sag

En aktuel begivenhed eller sag kan bruges til at skabe opmærksomhed om en øl. Den danske ølverden har gennem tiderne budt på "Befrielsesøl", Første flyvning over Nordpolen øl, EM i fodbold øl og meget mere. For nylig lancerede Viborg Bryghus "Gangbar" i samarbejde med Muskelsvindfonden, og Midtjys Bryghus brygger "Blindeøl" i samarbejde med Dansk Blindesamfund i anledning af 200 året for opfinderen af blindskriften. På Nørrebro Bryghus kan man slukke tørsten i en Globe Ale, som bryggeriet kalder Danmarks første CO₂-neutrale øl.

